

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ПОСЕБНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2018 ГОДИНА**

Скопје, мај 2019

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Посебни финансиски извештаи	
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6-7
Извештај за промените во главнината	8-9
Белешки кон финансиските извештаи	10 - 45
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје**

Извештај за посебните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените посебни финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2018 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје**

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, посебните финансиски извештаи ја презентираат веродостојно и објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГД ГРАНИТ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2018 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2018 година.

Скопје, 17 мај 2019 година

Овластен ревизор

Антонио Велјанов

Управител и Овластен ревизор

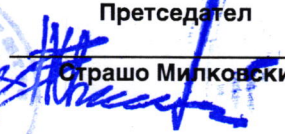
Антонио Велјанов

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
БИЛАНС НА УСПЕХ за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Приходи од градежни работи	8	3,127,076	3,964,156
Останати оперативни приходи	9	661,497	640,652
Промени во залихи на готови производи и производство во тек		18,753	1,315
Употребени суровини и материјали	10	(895,152)	(985,138)
Трошоци за вработени	11	(868,560)	(926,227)
Амортизација		(184,150)	(340,883)
Расходи за подизведувачи		(1,139,519)	(1,496,419)
Останати оперативни расходи	12	(568,002)	(628,894)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		151,943	228,562
Приходи од финансирање	13	25,489	22,514
Добивки (загуби) од вложувања	14	(77)	-
Расходи од финансирање	15	(19,820)	(32,171)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		157,535	218,905
Данок од добивка	18	(1,778)	-
НЕТО ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		155,757	218,905
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	16	56	79

Скопје, 15.03.2019 година

За Управен Одбор
Претседател

Страшо Милковски

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ**ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА за годината која завршува на 31 декември**

Белешка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Нето добивка за периодот	155,757	218,905
Останата сеопфатна добивка:		
Ревалоризација на НПО	-	-
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	146,952	-
Курсни разлики од преведување на странски валути	-	-
Вкупно останата сеопфатна добивка	146,952	-
ВКУПНА СЕОФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ	302,709	218,905

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Парични средства	19	230,571	438,016
Вложувања според објективна вредност	26	116,831	121,666
Побарувања од продажба	20	1,505,432	1,374,976
Побарувања за дадени аванси	21	328,044	573,212
Краткорочни дадени заеми	22	18,446	51,108
Останати краткорочни средства и АВР	23	571,777	539,563
Залихи	24	1,391,878	1,408,271
Вкупно тековни средства		4,162,979	4,506,812
Вложувања во подружници и придружени друштва	25	18,915	29,619
Вложувања расположливи за продажба	26	574,184	-
Долгорочни дадени заеми	27	198,896	198,896
Нематеријални средства	28	18,403	16,431
Недвижности, постројки и опрема	29	2,652,273	2,822,016
Вкупно нетековни средства		3,462,671	3,066,962
ВКУПНО СРЕДСТВА		7,625,650	7,573,774
ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА			
Обврски спрема добавувачи	30	1,227,238	1,239,842
Обврски за примени аванси	31	1,020,586	1,199,039
Краткорочни кредити	32	63,927	28,912
Тековна доспеаност на долгорочни кредити	33	41,606	3,117
Останати краткорочни обврски и ПВР	34	183,442	214,265
Вкупно тековни обврски		2,536,799	2,685,175
Долгорочни кредити и заеми	35	192,500	-
Резервирања за судски спорови	36в	37,038	228,429
Вкупно нетековни обврски		229,538	228,429
Вкупни обврски		2,766,337	2,913,604
Акционерски капитал		932,367	932,367
Откупени сопствени акции		(148,097)	(148,097)
Премии на издадени акции		51,895	51,895
Резерви		2,054,357	1,939,018
Ревалоризациона резерва		160,007	13,055
Акумулирана добивка (загуба)		1,808,784	1,871,932
Вкупно главнина		4,859,313	4,660,170
ВКУПНО ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА		7,625,650	7,573,774

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ за годината која завршува на 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2017</u> <u>(000) МКД</u>
Парични текови од оперативни активности			
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		157,535	218,905
Усогласување за:			
Амортизација на НПО	29	177,484	335,130
Амортизација на нематеријални средства	28	6,665	5,753
Исправка и отписи на побарувања	12	34,049	67,988
Вредносно усогласување на залихи		3,556	3,331
Отпис на побарување за камата		-	1,831
Обезвреднување на вложувања по објективна вредност		(77)	-
Расходи (приходи) од камати, нето	13;15	(12,806)	(19,152)
Приходи од дивиденди		(88,396)	(238,593)
(Приходи)/Расходи за резервирања за судски спорови	9;12	(191,391)	3
Приходи од отпис на обврски		(11,768)	(3,275)
Останати усогласувања на основни средства		-	(154)
Капитална добивка од продажба на хартии од вредност		(1,913)	-
Сегашна вредност на расходувани основни средства		477	646
Капитална (добивка) / загуба од продажба на основни средства	9	(58,773)	(23,384)
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства		14,642	349,029
Побарувања од продажба		(164,505)	426,226
Побарувања за дадени аванси		245,168	(392,650)
Останати тековни средства и АВР		(7,341)	(109,235)
Залихи		12,837	(120,915)
Обврски од добавувачи		(836)	(26,432)
Обврски за примени аванси		(178,453)	310,151
Останати тековни обврски и ПВР		(5)	(31,833)
Нето пари употребени во работењето		(78,493)	404,341
Платена камата		(9,820)	(1,467)
Платен/вратен данок од добивка		(5,537)	(16,567)
Нето парични текови од оперативни активности		(93,850)	386,307
Парични текови од вложувачки активности			
(Стеknати) / оутѓени вложувања во удели		4,912	(114,891)
Стеknување на вложувања расположливи за продажба		(427,232)	-
Стеknати / (продадени) вложувања		2,366	-
Примени дивиденди		43,652	153,554
Прилив (одлив) од дадени заеми и камати		55,288	(8,507)
Купување на нематеријални средства	28	(8,637)	(8,511)
Купување на недвижности, постројки и опрема (НПО)	29	(71,081)	(220,168)
Приливи од продажби на НПО	29	121,636	38,346
Нето парични текови од вложувачки активности		(279,096)	(160,177)

(Продолжува)

	Белешка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Парични текови од финансиски активности			
Искористени (отплатени) долгорочни кредити	35	230,989	(3,251)
Искористени (отплатени) краткорочни кредити	32	35,015	28,912
Стекнување сопствени акции		-	-
Исплатени дивиденди		(74,400)	(75,735)
Исплатени награди		(26,103)	(21,000)
Нето парични текови од финансиски активности		165,501	(71,074)
Нето зголемување (намалување) на парични средства		(207,445)	155,056
Парични средства на почетокот на годината	19	438,016	282,960
Парични средства на крајот од годината	19	230,571	438,016

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември

	Обични акции		Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствен и акции	Ревалоризациона резерва	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ						
Во (000) МКД										
а) Промени во 2017 година										
Состојба на 01.01.2017	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,746,391	62,164	13,055	1,889,645	4,547,420
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	218,905	218,905
Друга сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	218,905	218,905
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати намалувања	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,589)	(2,589)
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	130,463	-	-	(130,463)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(77,566)	(77,566)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	(26,000)	(26,000)
Состојба на 31.12.2017	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,876,854	62,164	13,055	1,871,932	4,660,170

(Продолжува)

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНА за годината која завршува на 31 Декември (Продолжение)

	Обични акции		Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствен и акции	Ревалоризациона резерва	Во (000) ден.	
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ					Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
Во (000) МКД										
б) Промени во 2018 година										
Состојба на 01.01.2018	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,876,854	62,164	13,055	1,871,932	4,660,170
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	155,757	155,757
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	146,952	-	146,952
Друга сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	146,952	155,757	302,709
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати намалувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	115,339	-	-	(115,339)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(77,566)	(77,566)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	(26,000)	(26,000)
Состојба на 31.12.2018	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,992,193	62,164	160,007	1,808,784	4,859,313

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

1. Основни податоци и дејност

Основната дејност на градежното друштво ГРАНИТ АД - Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) е производство на:

- градежни објекти;
- проектирање и изведување на објекти од високоградба, нискоградба и хидроградба;
- трговија со градежни и други материјали;
- угостителство и хотелиерство;

Организационата структура на ГД Гранит АД Скопје се состои од организациони единици на територијата на Република Македонија и неколку работни единици (подружници и друштва) во странство (Германија, Хрватска, БиХ, Полска, Австрија). Вкупниот број на вработени со 31 декември 2018 и 2017 година по организациони единици е како што следува:

Организациона единица	2018 број	2017 Број
- Нискоградба Скопски регион	16	22
- Нискоградба Западен регион	22	40
- Нискоградба Источен регион	53	118
- Високоградба	177	228
- Механизација	460	536
- Лабораторија	39	33
- Угостителска	32	28
- Дирекција	106	131
- Каменоломи	31	38
- Бетонски бази	12	-
- Автопат Кичево Охрид	190	294
- Автопат Св.Николе Штип	84	203
- РЕ Штип – Кочани	86	106
- РЕ Гасовод Неготино	15	18
- Експресен пат Крива Паланка – Длабочица	42	-
- Работни единици во странство	38	154
Вкупно	1,403	1,949

Седиштето на Друштвото е во Скопје на ул. Вељко Влаховиќ бр.8.

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 45, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2018 и 2017 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

Финансиските извештаи за годините кои завршуваат на 31 декември 2018 и 2017 година на ГД Гранит АД Скопје ги презентираат финансиската состојба, резултатите од работењето, паричните текови и промените на капиталот на сите организациони единици на територијата на Република Македонија. Овие финансиски извештаи не го вклучуваат работењето на странските работни единици и домашните друштва кои се во доминантна сопственост на Друштвото (подружници).

Со оглед дека работењето на овие друштва кои што се во доминантна сопственост на ГД Гранит АД Скопје, како и работењето на странските подружници и друштва, односно нивните средства, обврски, приходи и расходи не се вклучени во овие финансиски извештаи, истите претставуваат посебни финансиски извештаи.

Побарувањата и обврските на Друштвото спрема поврзаните друштва во Република Македонија се дадени во белешката 38 кон овие финансиски извештаи.

Друштвото подготвува и издава консолидирани финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018 и 2017 година во кои извештаи се вклучени сите подружници.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.11).

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Изведување на градежни работи

Приходите од градежни работи се искажуваат во висина на ситуациите или фактурите, издадени на, и потврдени, како од инвеститорите, така и од надзорот, кои се однесуваат на извршената работа по договори за градба во текот на годината, намалени за данокот на додадена вредност и одобрените попусти.

Во процесот на усогласување на финансиското известување со барањата на МСС 11 - Договори за градба, воведен е систем на проверка на висината на погоре искажаниот приход за секој договор за градба чиешто извршување е во тек на денот на билансот на состојба, согласно степенот на довршеност, поради што, воспоставени се евиденции за планираните и остварени:

- Трошоци кои директно се однесуваат на определен договор;
- Трошоци кои се припишуваат на договорената активност, општо земено, и можат да се алоцираат на договорот и
- Други трошоци кои конкретно се наплаќаат од инвеститорот, според условите од договорот.

Во постапката на проверка не се утврдени материјално значајни отстапувања на висината на приходите според извршената работа по договори за градба, односно според степенот на довршеност кај договорите чие што извршување е во тек на денот на билансот на состојба.

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските работи. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2018 и 2017, се следните:

	2018	2017
1 ЕУР =	61.4950 МКД	61.4907 МКД
1 УСД =	53.6887 МКД	51.2722 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2017: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 18.

3.6. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која е расположлива за распределба со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до три месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата по основ на продажба ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност согласно издадените градежни ситуации потврдени од надзорот на инвеститорот како и издадени фактури за градежни услуги, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Задржаните депозити претставуваат задршки од инвеститорите, како гаранција за добро извршена работа од страна на Друштвото, кои се ослободуваат по завршување на проектот и издавање на соодветна потврда за прифаќање.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3.10. Вложувања во подружници и придружени друштва

Вложувањата во подружници и придружени претпријатија се евидентирани во финансиските извештаи на Друштвото според нивната набавна вредност.

Вложувања во подружници се сметаат оние вложувања каде Друштвото поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во други друштва.

Вложувања во придружени претпријатија се сметаат оние вложувања каде Друштвото има значајно влијание и кое ниту е подружница, ниту е заедничко вложување на Друштвото.

3.11. Вложувања во хартии од вредност

Друштвото вложувањата ги категоризира како вложувања расположиви за продажба, вложувања по објективна вредност и вложувања кои се чуваат до доспевање. Вложувањата расположиви за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства. Вложувањата по објективна вредност се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови кои Друштвото ги стекнува со цел за повторно продавање или купување во краток рок. Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни хартии од вредност (државни записи или благајнички записи) издадени од страна на државата или Народна Банка на Република Северна Македонија и кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација). Последователно, сите вложувања кои се класифицирани за тргување се признаваат според објективна вредност преку добивките или загубите на Друштвото. Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Вложувања во хартии од вредност (Продолжение)

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста. Во изминатиот период, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Согласно точка 17 од објавениот МСС 8 Сметководствени политики, промени во сметководствени проценки и грешки, ревалоризираните вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книги како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО) (Продолжение)

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2018 година во однос на 2017 година се следните:

	2018	2017	2018	2017
Недвижности	2.5-5 %	2.5-10 %	20-40 години	10-40 години
Постројки и опрема	5-10 %	10 %	10-20 години	10 години
Транспорт средства	5-25 %	10-25 %	4-20 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

Во текот на 2018 година, Друштвото извршило промена во сметководствената проценка на корисниот век на дел од опремата, со оглед на намалениот обем на работа во тековниот период, што довело до неискористеност на дел од средствата на Друштвото. Ефектот од ваквата промена изнесува 110,693 илјади МКД помалку пресметана амортизација.

3.13. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2018 година изнесува 20% годишно (2017: 20% годишно).

3.14. Обезвреднување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно обезвреднување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се обезвреднети. Загубата поради обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.15. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.16. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансисрање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.17. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (зalog и сл) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Капитал (Продолжение)

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 1/10 од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 1/10 од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 1/10 од капиталот на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.12. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.18. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Во текот на разгледуваниот период Друштвото има трансакции кои претставуваат финансиски наеми (Белешка 39).

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.19. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

Согласно законските одредби, Друштвото има право на распределба на дел од остварената добивка од претходната година за награди на менаџментот и вработените во Друштвото. Оваа распределба се врши согласно донесените одлуки на Собранието на акционери на Друштвото и истата се признава и евидентира како распределба на нето добивката, а не како расход согласно барањата на МСС 19 - Користи на вработените со оглед дека не се исполнети условите од МСС за нивно признавање како расход, а тоа се дека Друштвото нема дефинирани планови за учество на вработените во добивката, исплатата на наградите се менува од година во година и има различна висина на износот односно не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската за награди на крајот од тековната година.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3.20. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.21. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, чии ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се голем број на друштва во земјата и странство, како и државни институции (Министерства и агенции). Најголемиот купувач на Друштвото е Синохидро Скопје. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4. Финансиски ризици и управување со истите (продолжува)

4.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото има користено вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Друштвото нема начин истиот да го намали.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2018 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година е следната:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски по кредити	298,033	32,029
Пари и парични еквиваленти	(230,571)	(438,016)
Нето обврски (пари)	67,462	(405,987)
Вкупен капитал	4,859,313	4,660,170
% на задолженост	1%	0%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2018 и 2017 година по валути е следната:

	<u>Средства</u>		<u>Обврски</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ЕУР	520,329	758,549	280,293	164,745
УСД	21,010	248,492	-	-
Други	-	-	-	-
	<u>541,339</u>	<u>1,007,041</u>	<u>280,293</u>	<u>164,745</u>

Друштвото претежно е изложено на ЕУР и УСД.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	<u>Зголемувања за 10%</u>		<u>Намалувања за 10%</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ЕУР	23,935	59,380	(23,935)	(59,380)
УСД	2,101	24,849	(2,101)	(24,849)
Други	-	-	-	-
Нето Ефект	<u>26,036</u>	<u>84,230</u>	<u>(26,036)</u>	<u>(84,230)</u>

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2018	2017
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	1,498	1,776
- Побарувања од купувачи	1,223,945	1,203,489
- Дадени заеми	14,464	22,196
- Вложувања по објективна вредност	691,015	121,666
- Останати побарувања	534,948	536,758
- Вложувања	18,915	29,619
	2,484,785	1,915,504
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	229,073	226,849
- Дадени депозити во банки	-	209,391
	229,073	436,240
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Дадени позајмици	202,878	227,808
	202,878	227,808
	2,916,736	2,579,552
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	1,227,238	1,239,842
- Останати тековни обврски	183,442	214,265
	1,410,680	1,454,107
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Кредити од банки	294,927	28,912
	294,927	28,912
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Кредити (Наеми) од Виртген и други	3,106	3,117
	3,106	3,117
	1,708,713	1,486,136

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2018	2017	2018	2017
Земени кредити	(2,949)	(289)	2,949	289
Дадени депозити	-	2,094	-	(2,094)
Нето Ефект	(2,949)	1,805	2,949	(1,805)

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2018 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	230,571	-	-	-	230,571
Депозити	-	-	-	-	-
Купувачи	1,223,945	-	-	-	1,223,945
Останати побарув.	20,992	28,114	485,842	-	534,948
Дадени позајмици	-	18,446	-	198,896	217,341
Вложувања	-	-	691,015	18,915	709,930
	1,475,508	45,560	1,176,857	217,811	2,916,735
Добавувачи	1,227,238	-	-	-	1,227,238
Кредити	67,395	6,936	31,213	192,489	298,033
Останати обврски	183,442	-	-	-	183,442
	1,478,075	6,936	31,213	192,489	1,708,713

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	228,625	-	-	-	228,625
Депозити	132,483	76,908	-	-	209,391
Купувачи	1,203,489	-	-	-	1,203,489
Останати побарув.	47,675	58,236	430,847	-	536,758
Дадени позајмици	-	51,108	-	198,896	250,004
Вложувања	-	-	121,666	29,619	151,285
	1,612,272	186,252	552,513	228,515	2,579,552
Добавувачи	1,239,842	-	-	-	1,239,842
Кредити	29,172	52	2,338	-	32,029
Останати обврски	180,384	33,881	-	-	214,265
	1,449,398	33,933	2,338	-	1,486,136

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.5. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од поголем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Структурата на побарувањата од купувачи во земјата и странство за градежни работи и услуги според нивната доспеаност на 31 декември 2018 е како што следува:

	Во (000) МКД		
	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања	774,902	-	774,902
Доспеани побарувања:			
- до 3 месеци	497,432	-	497,432
- до 6 месеци	63,025	-	63,025
- до 12 месеци	22,062	-	22,062
- над 12 месеци	148,011	-	148,011
Доспеани оштетени побарувања	144,808	(144,808)	-
Побарувања од странски РЕ	-	-	-
	1,650,240	(144,808)	1,505,432

Структурата на побарувањата од купувачи во земјата и странство за градежни работи и услуги според нивната доспеаност на 31 декември 2017 е како што следува:

	Во (000) МКД		
	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања	564,699	-	564,699
Доспеани побарувања:			
- до 3 месеци	407,374	-	407,374
- до 6 месеци	103,184	-	103,184
- до 12 месеци	131,950	-	131,950
- над 12 месеци	167,769	-	167,769
Доспеани оштетени побарувања	188,480	(188,480)	-
Побарувања од странски РЕ	-	-	-
	1,563,456	(188,480)	1,374,976

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Друштвото во текот на своето работење е организирано во следните деловни сегменти:

- Градежни работи - изведување на објекти за инвеститори или за продажба,
- Градежни услуги - давање на услуги во областа на градежништвото,
- Продажба на стоки и материјали и
- Останато (наеми и други продажби).

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2018 година како и останатите сегменти информации се следните:

	<u>Градежни работи</u>	<u>Градежни услуги</u>	<u>Стоки и материј.</u>	<u>Останато</u>	<u>Вкупно</u>
Приходи од продажба и останати приходи	2,937,475	425,376	338,649	87,073	3,788,573
Оперативна добивка/резултат на сегментот	(39,394)	73,610	69,688	48,039	151,943
Приходи од финансирање	-	-	-	-	25,489
Расходи од вложувања	-	-	-	-	(77)
Расходи од финансирање	-	-	-	-	(19,820)
Бруто добивка	(21,632)	79,746	32,945	137,502	157,535
Данок од добивка					(1,778)
Нето добивка					155,757
Други информации					
Вкупни средства по сегменти	5,912,558	856,198	681,634	175,260	7,625,650
Вкупни обврски по сегменти	2,144,883	310,601	247,275	63,579	2,766,337
Амортизација	142,781	20,676	16,461	4,232	184,150
Инвестиции во основни средства	55,113	7,981	6,354	1,634	71,081

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.1. Деловни сегменти (Продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2017 година како и останатите сегменти информации се следните:

	<u>Градежни работи</u>	<u>Градежни услуги</u>	<u>Стоки и материј.</u>	<u>Останато</u>	<u>Вкупно</u>
Приходи од продажба и останати приходи	3,535,156	469,184	347,552	252,916	4,604,808
Оперативна добивка/резултат на сегментот	(21,632)	79,746	32,945	137,502	228,562
Приходи од финансирање	-	-	-	-	22,514
Приходи од вложувања	-	-	-	-	-
Расходи од финансирање	-	-	-	-	(32,171)
Бруто добивка	(21,632)	79,746	32,945	137,502	218,905
Данок од добивка					-
Нето добивка					218,905
Други информации					
Вкупни средства по сегменти	5,814,460	771,693	571,637	415,985	7,573,774
Вкупни обврски по сегменти	2,236,802	296,867	219,907	160,028	2,913,604
Амортизација	261,966	34,733	25,728	18,723	340,883
Инвестиции во основни средства	169,025	22,433	16,617	12,093	220,168

7.2. Географски сегменти

Работењето прикажано во овие посебни финансиски извештаи го опфаќа во најголем дел работењето само на територијата на Република Македонија.

7.3. Купувачи над 10% од вкупен приход

Информации за главни купувачи (над 10% од вкупен приход):

<u>Купувач</u>	<u>% на учество во приходи</u>	<u>Износ на приходи</u>
Синохидро Корпоратион	25%	948,806
ЈПДП	19%	731,689

8. ПРИХОДИ ОД ГРАДЕЖНИ РАБОТИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од изградба на домашен пазар	2,731,524	3,499,680
Приходи од градежни услуги на домашен пазар	394,699	460,266
Приходи од градежни услуги на странски пазар	853	4,210
Вкупно приходи од градежни работи	3,127,076	3,964,156

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од продажба на материјали и услуги	256,133	320,680
Добивки од продажба на основни средства	58,773	23,384
Приходи од наемнина	11,125	11,785
Приходи од наплатени отпишани побарувања	9,007	11,800
Приходи од отпис на обврски	11,768	3,275
Приходи од ослободување на резервации	189,223	1,377
Приходи од дивиденди од подружници	67,930	238,593
Приходи од дивиденди од вложувања кај други	20,466	-
Приходи од продажба на удели	1,913	-
Останати приходи	35,159	29,758
Вкупно останати оперативни приходи	661,497	640,652

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Потрошени суровини и материјали	566,467	623,810
Енергија	223,544	215,676
Потрошени резервни делови	50,102	83,121
Потрошен ситен инвентар	55,039	62,531
Вкупно употребени суровини и материјали	895,152	985,138

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2018	2017
	(000) МКД	(000) МКД
Бруто плати на вработени	681,252	729,249
Надомести на вработени	180,970	191,844
Трошоци за службени патувања	6,338	5,134
Вкупно трошоци за вработени	868,560	926,227

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Набавна вредност на продадени стоки и материјали	117,150	156,007
Транспортни услуги	133,891	90,071
Останати отписи	34,049	67,988
Услуги за одржување	43,738	46,188
Адвокатски услуги	22,818	45,915
Банкарски провизии	37,591	38,906
Премии за осигурување	15,139	19,889
Неотпишана вредност на расходувани основни средства	63,343	15,585
Комунални услуги	9,104	10,422
Расходи за реклама, репрезентација и спонзорства	5,826	6,114
Резервирања за судски спорови	457	1,380
Кусоци, кало и растур	50	100
Отпис на побарувања од подружници	11,213	-
Исправка на вредноста на побарувања од купувачите	1,160	-
Останати оперативни расходи	72,473	130,329
Вкупно останати оперативни расходи	<u>568,002</u>	<u>628,894</u>

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Приходи од камати (редовни)	16,971	16,942
Приходи од наплатени затезни камати	5,655	3,677
Приходи од курсни разлики	2,198	1,003
Останати приходи од финансирање	665	892
Вкупно приходи од финансирање	<u>25,489</u>	<u>22,514</u>

14. ДОБИВКИ (ЗАГУБИ) ОД ВЛОЖУВАЊА

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на подружници	-	-
Обезвреднување на вложувања по објективна вредност	(77)	-
Вкупно добивки (загуби) од вложувања	<u>(77)</u>	<u>-</u>

15. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Камати	9,820	1,467
Курсни разлики	10,000	30,704
Вкупно расходи од финансирање	<u>19,820</u>	<u>32,171</u>

16. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Основната заработувачка по акција се утврдува како количник од нето добивката расположива за распределба, намалена за дивидендата која им припаѓа на приоритетните акции, и пондерираниот просечен број на запишани и издадени обични акции во текот на годината.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2018 Друштвото поседува 9,820 обични акции (2017: 9,820 обични акции) издадени од ГД Гранит АД Скопје. Меѓутоа, не станува збор за сопствени акции, туку за акции со ограничување, бидејќи тие им припаѓаат на сопственици за кои во ЦДХВ не постојат комплетни податоци.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото поседува 301,173 сопствени акции (2017: 301,173). Во текот на 2015 година, со Одлука на Собрание, Друштвото се стекнало со нови 176,136 сопствени акции. Поради тоа што сопствените акции не се сметаат за акции кои се во оптек (не се тргува со нив), се пресметува пондериран просечен број на издадени акции.

	2018	2017
Нето добивка расположива за распределба (000) МКД	155,757	218,905
Дивиденда на приоритетни акции (000) МКД	-	-
Корегирана Нето добивка (000) МКД	155,757	218,905
Издадени обични акции	3,071,377	3,071,377
Минус: откупени сопствени акции	-	-
Минус: откупени сопствени акции во претходни години	(301,173)	(301,173)
Пондериран просечен број на запишани и издадени обични акции	2,770,204	2,770,204
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	56	79

Со оглед на фактот дека во Друштвото нема издадено конвертибилни приоритетни акции или други вакви инструменти, не се пресметува разводната заработувачка по акција.

17. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на ГД Гранит АД Скопје за 2018 година, кое е закажано за мај/јуни 2019 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2018 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде искажана во Извештајот за промените во капиталот за 2019 година. Објавените дивиденди за обични акции за 2018 година изнесуваат 77,566 илјади МКД (2017: 77,566 илјади МКД) или 28 МКД за 1 акција (2017: 28 МКД за 1 акција).

18. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Тековен данок од добивка	1,778	-
Одложен данок од добивка	-	-
	1,778	-
Усогласување на данокот:		
Добивка пред оданочување	157,535	218,905
Ослободувања за добивката пред оданочување	-	-
Непризнаени расходи:		
Репрезентација	3,086	3,199
Отпис и исправка на вредност на побарувања	22,176	14,573
Ненаплатени побарувања од заем	-	31,913
Спонзорства и донации	1,368	45
Надомести на членови на УО и НО	527	565
Парични и даночни казни, пенали и казнени камати	1,660	16,196
Други расходи	26,231	27,757
Даночен кредит од претходни години	(33,486)	(16,256)
Примени дивиденди	(20,466)	-
Реинвестирана добивка	(73,210)	(130,463)
Даночна основа	85,421	166,434
Пресметан данок од добивка по 10% (2017: 10%)	8,542	16,643
Други ослободувања	(6,764)	(16,643)
Данок од добивка	1,778	0
Добивка пред оданочување	157,535	218,905
Ефективна даночна стапка	1.13%	0.00%

19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Денарски сметки кај комерцијални банки	184,828	179,891
Денарски благајна	536	632
Девизни сметки	44,245	46,958
Девизни благајни	962	1,144
Депозити во банки	-	209,391
Вкупно парични средства	230,571	438,016

Заклучно со 31 декември 2017 година, депозитите во вкупен износ од 209,391 илјади МКД се состојат од орочени девизни депозити во Охридска Банка со рок на орочување од еден до три месеци со камата по годишна стапка од 0.08% годишно.

20. ПОБАРУВАЊА ОД ПРОДАЖБА

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Купувачи во земјата за градежни работи	566,918	621,313
Купувачи во земјата за градежни услуги	146,792	175,250
Купувачи во земјата за продадени основни средства	15,398	8,569
Купувачи во странство за градежни работи	1,422	5,145
Побарувања од странски подружници, нето	-	-
Побарувања од купувачи за задржани депозити по градежни работи	493,415	393,212
Нефактурирани побарувања од купувачи	281,487	171,487
Сомнителни побарувања од купувачи во земјата	144,808	188,480
Сомнителни побарувања од купувачи во странство	-	-
	1,650,240	1,563,456
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(144,808)	(188,480)
Вкупно побарувања од продажба	1,505,432	1,374,976
<i>Промени во исправка на вредноста за годината:</i>		
Состојба на 1 јануари	188,480	200,288
Нови сомнителни побарувања	3,481	3,674
Сомнителни побарувања од подружница	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	(11,329)	(15,482)
Отписи	(35,824)	-
Состојба на 31 декември	144,808	188,480

21. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Дадени аванси на добавувачи во земјата	319,176	458,525
Дадени аванси на добавувачи во странство	8,868	114,687
Сомнителни и спорни дадени аванси во земјата	972	54,153
	329,016	627,365
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни дадени аванси на добавувачи во земјата	(972)	(54,153)
Вкупно побарувања за дадени аванси	328,044	573,212
<i>Промени во исправка на вредноста за годината:</i>		
Состојба на 1 јануари	54,153	54,153
Нови сомнителни побарувања	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	-	-
Отписи	(53,181)	-
Состојба на 31 декември	972	54,153

22. КРАТКОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Дадени заеми и камати на:		
МХЕ Јабланица ДОО Скопје-камати	7,601	13,204
Прототип - заем	3,982	28,912
Прототип - камати	1,971	852
Кошаркарски клуб Работнички - заем	3,000	3,000
Кошаркарски клуб Работнички - камати	-	28
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје - камати	1,892	5,112
Тековен дел на долгорочни заеми (Белешка 27)	-	-
Вкупно краткорочни дадени заеми	<u>18,446</u>	<u>51,108</u>

23. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Побарување за повеќе платен ДДВ	19,159	46,002
Побарувања за данок од добивка	28,114	58,236
Побарувања од вработените	8,116	7,956
Однапред платени трошоци	36,829	2,805
Побарувања за дивиденди од поврзани друштва	485,842	430,847
Останато	502	502
	<u>578,562</u>	<u>546,348</u>
Минус: Исправка на вредноста на побарувања од вработените	(6,785)	(6,785)
Вкупно останати краткорочни средства и АВР	<u>571,777</u>	<u>539,563</u>

24. ЗАЛИХИ

	2018 <u>(000) МКД</u>	2017 <u>(000) МКД</u>
Материјали	427,830	438,376
Резервни делови	83,237	87,405
Ситен инвентар	262,078	279,401
Станови и деловен простор за пазар (производство)	400,049	381,296
Трговски стоки	21,248	24,357
Земјиште наменето за продажба	197,436	197,436
Вкупно залихи	<u>1,391,878</u>	<u>1,408,271</u>

24. ЗАЛИХИ (Продолжува)

Со состојба на 31 декември 2018 година, залихата на станови и деловен простор наменети за продажба во износ од 400,049 илјади МКД (2017: 381,296 илјади МКД) ги опфаќа сите вложувања направени од страна на Друштвото во изградба на објекти во сопствена режија и чија намена е продажба на заинтересирани купувачи. Овие залихи се искажани според фактички направените директни трошоци за нивно создавање.

25. ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ И ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

	Основна дејност	% на сопственост	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Вложувања во подружници:				
Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид	хотел	100%	305	10,556
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ	одржување на возила	100%	306	306
ГД Гранит ДОО Бања Лука	градежни работи	100%	62	62
	трговија со градежни машини			
Гранмак ГМБХ Виена		100%	3,689	3,689
Гран Мак Германија	градежни услуги	100%	511	511
ЈВ Гранит Т-АТМ ДОО	град. проектирање	55%	-	84
			4,873	15,208
Вложувања во придружени друштва				
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	производство на ел.енергија	50%	3,075	3,075
Мали Хидроелектрани Јабланица ДОО	производство на ел.енергија	50%	-	308
	проектирање и градежни работи			
ГПМ АД Србија Белград		34%	159	159
Силика АД Чајле	рударство	28%	10,808	10,808
Останати			-	61
			14,042	14,411
Вкупно			18,915	29,619
			2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
<i>Промени во текот на годините:</i>				
Состојба на 1 јануари			29,619	25,930
Нови стекнати вложувања во текот на годината			-	3,689
Наплата на дивиденда од претходни години			(10,251)	-
Оутѓени / ликвидирани подружници (придружени друштва)			(453)	-
Курсни разлики			-	-
Состојба на 31 декември			18,915	29,619

26. ВЛОЖУВАЊА

(а) Вложувања расположливи за продажба

	% на сопственост	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Вложувања во некотирачки друштва:			
Македонска Банка АД Скопје-во ликвид.	минимално	38	38
		38	38
Вложувања во котирачки друштва:			
Комерцијална Банка АД Скопје	под 5%	574,184	-
		574,184	-
Исправка на вредноста на сомнителни вложувања		(38)	(38)
Нето вложувања расположливи за продажба		574,184	-

Во текот на 2018 година, Друштвото се стекнало со 113,700 акции во Комерцијална Банка АД Скопје со вкупна набавна вредност од 427,232 илјади МКД. Објективната вредност на овие вложувања расположливи за продажба заклучно со 31.12.2018 година изнесува 574,184 илјади МКД. Усогласувањето на овие вложувања до нивната објективна вредност во вкупен износ од 146,952 илјади МКД е прикажано во Извештајот за сеопфатна добивка.

(б) Вложувања според објективна вредност

Удели во:	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
КБ Публикум Балансиран	5,576	5,394
КБ Публикум Паричен	109,335	114,276
Илирика Глобал Растечки пазари	1,289	1,366
Илирика Југоисточна Европа	631	630
Нето вложувања според објективна вредност	116,831	121,666
Вкупно вложувања	691,015	121,666

27. ДОЛГОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	165,744	165,744
МХЕ Јабланица ДОО Скопје	33,127	33,127
Долгорочни дадени кредити на вработени	260	260
Исправка на вредноста на долгорочните дадени кредити	(235)	(235)
	198,896	198,896
Минус: тековен дел на долгорочни заеми	-	-
Вкупно долгорочни дадени кредити	198,896	198,896

Друштвото има дадено долгорочни позајмици на придружените друштва Мали Хидроелектрани ДОО Скопје и МХЕ Јабланица ДОО Скопје во вкупен износ од 198,871 илјади МКД, со рок на враќање до октомври 2022 година и каматни стапки по дванаесет месечен СКИБОР + 1% годишно.

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Со состојба на 31 декември 2018 година, нематеријалните средства во износ од 18,403 илјади МКД (2017: 16,431 илјади МКД) вклучуваат стекнат компјутерски софтвер наменет за активностите на Друштвото.

29. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2018 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспор. средства (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	1,893,829	2,755,108	1,533,233	211,769	6,393,939
Набавки	5,281	34,072	29,300	2,428	71,081
Останати зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-
Продажби	(84,448)	(7,047)	(13,004)	-	(104,499)
Расход и кусоци	-	(39,241)	(1,175)	-	(40,416)
Состојба на 31 декември	1,814,662	2,742,892	1,548,354	214,197	6,320,105
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	617,224	1,896,534	1,058,165	-	3,571,923
Амортизација	41,256	78,370	57,858	-	177,484
Останати зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-
Продажби	(24,068)	(4,597)	(12,971)	-	(41,636)
Расход и кусоци	-	(38,765)	(1,174)	-	(39,939)
Состојба на 31 декември	634,412	1,931,542	1,101,878	-	3,667,832
Сегашна вредност на:					
31.12.2017 година	1,180,250	811,350	446,476	214,197	2,652,273
31.12.2016 година	1,276,605	858,574	475,068	211,769	2,822,016

Со состојба на 31 декември 2018 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото се ставени под хипотека како обезбедување за кредитите и земените банкарски гаранции (Белешка 36а).

Со состојба на 31 декември 2018 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото со сегашна вредност од 255,088 илјади МКД (2017: 260,331 илјади МКД) се дадени на користење под наем на друштвата кои се во целосна сопственост на ГД Гранит АД Скопје, и тоа: Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид и Кар Ваш ДООЕЛ. Приходите од наем се прикажани во рамките на останатите оперативни приходи, како приходи од наемнина (белешка 9).

30. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2017</u> <u>(000) МКД</u>
Обврски спрема добавувачи во земјата	949,361	846,938
Обврски спрема добавувачи во странство	27,216	161,628
Обврски спрема странски подружници, нето	250,661	231,276
Вкупно обврски спрема добавувачи	<u>1,227,238</u>	<u>1,239,842</u>

31. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2017</u> <u>(000) МКД</u>
Примени аванси од инвеститори	1,020,586	1,197,106
Примени аванси од продажба на станови	-	1,933
Вкупно обврски за примени аванси	<u>1,020,586</u>	<u>1,199,039</u>

Од вкупните примени аванси, најголем дел или 98% се однесуваат на авансно плаќање од изведувачите Синохидро Корпоратион ЛТД , МЕР АД и ЈПДП, согласно договорите за изведба.

32. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ

Краткорочните кредити се состојат од следните кредити:

	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2017</u> <u>(000) МКД</u>
Заемодавател:		
Комерцијална банка АД Скопје	63,927	28,912
Вкупно	<u>63,927</u>	<u>28,912</u>

Во текот на 2017 година, склучен е договор за кредит со Комерцијална Банка АД Скопје, со рок на враќање од 9 месеци и каматна стапка од 3.8% годишно. Со Анекс кон овој договор, рокот на враќање е продолжен до 31 март 2019 година. Салдото на овој кредит заклучно со 31.12.2018 година изнесува 3,927 илјади МКД.

Во текот на 2018 година, склучен е договор за кредит со Комерцијална Банка АД Скопје на вкупен износ од 60,000 илјади МКД со рок на враќање до 16.04.2019 еднократно и каматна стапка на ниво од референтната стапка на НБРСМ зголемена за 1.33%.

33. ТЕКОВНА ДОСПЕАНОСТ НА ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

Тековниот дел од долгорочните кредити го претставуваат делот од обврските за долгорочни кредити кои доспеваат за плаќање во рок од 12 месеци од датумот на билансот на состојба (Белешка 35).

34. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	<u>2018</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2017</u> <u>(000) МКД</u>
Обврски спрема вработените за нето плати	29,196	42,536
Обврски спрема државата за давачки од плати	13,954	19,929
Обврски за ДДВ	-	-
Обврски за данок од добивка	-	33,881
Обврски за дивиденди	58,261	55,095
Обврски за награди од добивка	26,122	26,225
Обврски за здружени средства од вработени	25,078	25,125
Останати обврски спрема вработените	1,719	2,625
Останати краткорочни обврски	29,112	8,849
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	<u>183,442</u>	<u>214,265</u>

35. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ЗАЕМИ

	Време на отплата	Каматна стапка	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Заемодавател:				
Мастер Лизинг - финан. наем	36 месечни рати до 03/2017	8.5% годишно	30	30
Еуролиз Ауто - финан. наем	36 месечни рати до 05/2017	9.5% годишно	98	98
Wirtgen Srbija - финан. наем	8 квартални рати 48 месечни рати од 05/19 - 05/23	6% годишно реф. стапка од НБРМ + 1.33 пп	2,978	2,989
Комерцијална Банка АД Скопје			231,000	-
Вкупно обврски за долгорочни кредити			234,106	3,117
Тековна доспеаност на долгорочни обврски:				
Мастер Лизинг - финан. наем			(30)	(30)
Еуролиз Ауто - финан. наем			(98)	(98)
Wirtgen Srbija - финан. наем			(2,978)	(2,989)
Комерцијална Банка АД Скопје			(38,500)	-
Вкупно тековна доспеаност			(41,606)	(3,117)
Вкупно нето долгорочни обврски			192,500	-

Наемите од Мастер Лизинг и Еуролиз Ауто во износ од 425 илјади МКД се наменети за купување на основни средства (возила), при што истите се купени под финансиски наем.

Кредитите од Wirtgen Србија во износ од 2,978 илјади МКД се наменети за купување на основни средства (опрема), при што истите се купени под финансиски наем.

Отплатата на долгорочните обврски која треба да се изврши по 31 декември 2018 и 2017 е како што следува:

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Во рок од една година	41,606	3,117
Над една до пет години	192,500	-
Над 5 години	-	-
Вкупно	234,106	3,117

36. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од следните банки, со следните износи и рокови на доспевање:

Банка	(000) МКД	ЕУР	УСД	Рок на доспевање
НЛБ Банка АД Скопје	459,935	1,038,371	-	2019 - 2021
Комерцијална Банка АД Скопје	1,210,844	12,005,733	-	2019 - 2025
Охридска Банка АД Скопје	127,901	11,784,079	-	2019 - 2023
Вкупно гаранции	1,798,680	24,828,183	-	
Вкупно во (000) МКД	3,325,489			
Вкупно во ЕУР	54,081,172			

Гаранциите издадени од страна на НЛБ Банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит од месец декември 2016 година на износ од 12,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Времетраењето на овој договор е до 2026 година. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 36б).

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит од 2016 година на износ од 30,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Времетраењето на овој договор е до 2026 година. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 36б).

Гаранциите издадени од страна на Охридска банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит од 2014 година на износ од 18,500,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Времетраењето на овој договор е до 2019 година. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 36б).

Вкупната изложеност на Друштвото спрема банките по основ на искористени банкарски гаранции со состојба на 31 декември 2018 година изнесува 3,325,489 илјади МКД или 54 милиони Евра.

Добиените банкарски гаранции се обезбедени со хипотеки на недвижен и подвижен имот на Друштвото (белешка 29).

36. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

б) Дадени хипотеки на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување на плаќање спрема следните банки за следните преземени обврски:

Хипотекарен доверител	Објект/Имот	Обезбедување за:
НЛБ Банка АД Скопје	Терм. Делчево (2 ред) Хотел Охрид (1 ред) Адм. зграда Битола (1 ред) Адм. Зграда Скопје (2 ред) Управна зграда и маш.раб. М.Каменица Хотел Скопје(2 ред) Опрема и инвентар Возила и градежни машини	Договор за рамковен револволинг кредит лимит од 12,000,000 ЕУР со НЛБ Банка АД Скопје
Комерцијална Банка АД Скопје	Адм. зграда Битола Адм. Зграда Скопје Стопански комплекс М.Каменица Хотел Скопје Хотел Охрид Деловен објект Делчево Деловна опрема, градежна опрема и градежна механизација (1 ред) Три бланко сопствени акцептирани меници уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула	Договор за рамковен револвинг кредит лимит од 30,000,000 ЕУР
Охридска Банка АД Охрид	Градежна опрема	Договор за кредитна линија од 18,500,000 ЕУР

Проценетата вредност на заложениот имот и опрема се утврдени од страна на банките доверители.

36. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

в) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2018 година изнесува 143,058 илјади МКД (2017: 331,598 илјади МКД) и претставуваат тужби по разни основи (од добавувачи, тужби за надомест на штети и останато). Друштвото има извршено резервирање за судски спорови за кои смета дека се веројатни идни одливи на средства во вкупен износ од 37,038 илјади МКД. Менаџментот на Друштвото смета дека освен претходно наведените, не постојат други значајни идни обврски од овие судски спорови.

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2018 година изнесува 400,853 илјади МКД (2017: 494,010 илјади МКД) и во главно претставуваат тужби поради ненаплатени побарувања за извршени работи. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

37. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

	31 декември 2018 година	
	Побарувања	Обврски
Побарувања и обврски од:		
Хотел Гранит Охрид	-	5,238
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	643	37
Странски подружници	485,842	250,661
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	486,485	255,936
Нето побарувања/обврски	230,549	-
	31 декември 2017 година	
	Побарувања	Обврски
Побарувања и обврски од:		
Хотел Гранит Охрид	12,157	6,534
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	2,778	139
Странски подружници	430,847	231,276
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	445,782	237,949
Нето побарувања/обврски	207,833	-

38. ФИНАНСИСКИ НАЕМИ

Друштвото има набавено основни средства (градежни машини и опрема) под финансиски наем (Белешка 35). Роковите за плаќање на истите се движат во период од две до три години од датумот на билансот на состојба. Идните плаќања за наеми според финансиските наеми се како што следува:

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Во рок од една година	3,106	3,117
По една година, но не повеќе од пет години	-	-
	3,106	3,117

39. НАСТАНИ ПО ДАТУМ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По датумот на известување не се случиле настани кои имаат материјално значење на деловните активности на Друштвото.

40. РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Како резултат на различниот начин начинот на прикажување на одредени ставки во годишната сметка и финансиските извештаи се појавуваат следните разлики:

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Вкупни средства според биланс на состојба во Годишна сметка	9,830,285	10,058,225
Пребивање на побарувања со обврски од странски РЕ	(778,370)	(804,286)
Пребивање на побарувања за авансни фактури со незаработени приходи во ПВР	(1,084,056)	(1,292,705)
Пребивање на недоспеани камати од кредити евидентирани на АВР со обврски	-	(56)
Пребивање на обврски за авансни фактури со трошоци од АВР	(268,974)	(387,605)
Останати пребивања	(73,235)	201
Вкупни средства според Извештај за финансиска состојба	7,625,650	7,573,774

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Согласно Правилникот за форма и содржина на годишна сметка, истата се состои само од Биланс на состојба, Биланс на успех и Извештај за сеопфатна добивка.

Исто така, како резултат на разликите во начинот на презентирање на ставките во обрасците за годишна сметка и истите во финансиските извештаи подготвени според Правилникот за сметководство, постојат можности за појава на одредени разлики во начинот на презентирање на ставките. Доколку има значајни разлики, истите се обелоденети во Прилог (Белешка 40 кон финансиските извештаи).

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2018 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех
- Извештај за сеопфатна добивка

Годишен извештај за 2018 година